

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «Професійні стандарти журналістської діяльності (Професійні стандарти та журналістська етика/ Безпека професійної діяльності журналіста)»	
Курс	I
Освітня програма	061.00.01 Журналістика першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Форма проведення: письмова / усна / комбінована	Іспит проходить у вигляді письмового тестування в ЕНК за двома модулями «Професійні стандарти та журналістська етика» і «Безпека професійної діяльності журналіста». У результаті – студенти мають можливість отримати максимальну кількість балів – 40 балів.
Тривалість проведення:	2 години
Максимальна кількість балів: 40 балів	40
Критерії оцінювання:	36-40 балів – «відмінно»: безпомилкові і повні відповіді на теоретичне питання та практичне завдання та закриті і відкриті тестові завдання (не менше 90% потрібної інформації); 30-35 балів – «добре»: достатньо повні і з незначними помилками відповіді на теоретичне питання та практичне завдання та закриті і відкриті тестові завдання (не менше 75% потрібної інформації); 25-29 балів – «задовільно»: неповні і з помилками відповіді на теоретичне питання та практичне завдання та закриті і відкриті тестові завдання (не менше 60% потрібної інформації); 1-24 балів – «незадовільно»: недостатні і незадовільні, з суттєвими помилками відповіді на теоретичне питання та практичне завдання та закриті і відкриті тестові завдання (менше 60% потрібної інформації).
Перелік допоміжних матеріалів:	Програма, таблиця оцінювання знань студентів, ЕНК
Орієнтовний перелік питань:	Професійні стандарти та журналістська етика: 1. Розкрийте зміст виконання ЗМІ функції інформування та аналізу. 2. Розкрийте зміст виконання ЗМІ функції громадської критики та контролю. 3. Охарактеризуйте баланс між правами журналістів на свободу слова й інформації та їхньою відповідальністю. 4. Розкрийте, чим поняття «діяльність журналіста» відрізняється від поняття «журналістська діяльність». 5. Охарактеризуйте принцип безсторонності та багатоманітності точок зору у новинній журналістиці.

	6. Надайте характеристику основному нормативно-правовому джерелу, в якому відображені професійні та етичні стандарти журналістської діяльності в Україні. 7. Охарактеризуйте Кодекс етики українського журналіста. 8. Надайте характеристику основному нормативно-правовому джерелу, в якому відображені професійні та етичні стандарти журналістської діяльності на міжнародному рівні. 9. Охарактеризуйте Декларацію принципів поведінки журналістів Міжнародної федерації журналістів. 10. Розкрийте суть поняття «редакційна незалежність». 11. Охарактеризуйте правдивість і точність як стандарти фахової діяльності. 12. Охарактеризуйте безсторонність та багатоманітність точок зору в новинній журналістиці. 13. Розкрийте зміст журналістського стандарту «оперативність». 14. Наведіть приклади порушення та дотримання стандарту «оперативність» у журналістській роботі. 15. Розкрийте, яким чином поняття «оперативність» поєднується з інформаційною конкуренцією в новинній журналістиці? 16. Розкрийте зміст журналістського стандарту «точність». 17. Наведіть приклади порушення й дотримання стандарту «точність» у журналістській роботі. 18. Розкрийте зміст журналістського стандарту «достовірність». 19. Наведіть приклади порушення й дотримання стандарту «достовірність» у журналістській роботі. 20. Розкрийте зміст журналістського стандарту «баланс думок і точок зору». 21. Наведіть приклади порушення й дотримання стандарту «збалансованість» у журналістській роботі. 22. Розкрийте, у чому виявляється журналістський стандарт «відокремлення фактів від коментарів»? 23. Наведіть приклади порушення й дотримання стандарту «відокремлення фактів від коментарів» у журналістській роботі.
--	--

	24. Розкрийте зміст журналістського стандарту «повнота інформування». 25. Наведіть приклади порушення й дотримання стандарту «повнота інформування» у журналістській роботі. 26. Сформулюйте правила оприлюднення даних соціологічних досліджень. 27. Розкрийте, що таке анонімні джерела інформації і в яких випадках журналіст має право на них посилатися? 28. Розкрийте, у чому полягає різниця понять «авторитетні джерела» та «офіційні джерела» інформації. 29. Сформулюйте особливості перевірки інформації журналістом перед її оприлюдненням? 30. Розкрийте, для чого потрібна перевірка джерел отримання інформації. 31. Охарактеризуйте застереження щодо інформації з інтернету. 32. Розкрийте вимоги до формату подачі суперечливих питань. 33. Розкрийте суть явища «безпідставні узагальнення». 34. Сформулюйте, у яких випадках журналіст може використовувати оцінювальну лексику? 35. Сформулюйте вимоги щодо уникнення журналістами суб'єктивізму. 36. Розкрийте, як у журналістській роботі проявляється повага до приватного життя. 37. Розкрийте суть неупередженості журналіста до обвинувачених. 38. Визначте ризики застосування незаконних методів збирання й оприлюднення інформації у журналістській роботі. 39. Розкрийте зміст поняття «плагіат» у журналістській роботі. 40. Проаналізуйте принципи висвітлення інформації про неповнолітніх. 41. Визначте способи верифікації інформації з соціальних мереж. 42. Розкрийте, яким чином можливо перевірити акаунти і текстову інформацію з соціальних мереж. 43. Охарактеризуйте способи перевірки фотографій. 44. Охарактеризуйте можливі інструменти перевірки фотографій. 45. Охарактеризуйте способи перевірки відеозаписів.
--	--

	46. Охарактеризуйте можливі інструменти перевірки відеозаписів. 47. Визначте роль читачів у перевірці інформації для журналістської роботи. 48. Розкрийте суть поняття «мова ворожнечі» у журналістських текстах. 49. Назвіть та охарактеризуйте основні види «джинси». 50. Назвіть типові ознаки «джинси». 51. Проаналізуйте принципи редагування редакційних матеріалів із позицій дотримання чи недотримання професійних стандартів та етичних норм. 52. Розкрийте правила висвітлення інформації про дітей та підлітків. 53. Розкрийте правила висвітлення інформації про людей з особливими потребами. 54. Розкрийте правила висвітлення інформації про вразливі групи населення. 55. Розкрийте правила висвітлення збройних конфліктів у медіа. 56. Визначте, у чому полягає відповідальність журналіста за поширення недостовірної інформації, зокрема під час війни. 57. Назвіть орган, що має завдання сприяти дотриманню професійних та етичних стандартів в українських медіа. Розкрийте, яким чином відбувається цей процес. 58. Окресліть сферу діяльності Комісії з журналістської етики. 59. Розкрийте роль редакційних статутів у дотриманні журналістських стандартів та етичних принципів журналістики. 60. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про журналістський стандарт «Баланс думок і точок зору». 61. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про журналістський стандарт «Відокремлення фактів від коментарів». 62. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про повагу до приватного життя людини. 63. Окресліть різницю між журналістськими стандартами «точність» і «достовірність». 64. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про перевірку автентичності отриманої журналістом інформації.
--	---

	65. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про відокремлення журналістських матеріалів від реклами. 66. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про незаконні методи отримання інформації. 67. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про цитування соціологічних досліджень. 68. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про важливість відсутності дискримінації. 69. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про незаконне отримання матеріальної винагороди чи будь-яких пільг. 70. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про висвітлення питань, пов'язаних із дітьми. 71. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про тиск на журналіста та непряме втручання у його діяльність. 72. Розкрийте зміст статті Кодексу етики українського журналіста, де йдеться про редакційну обробку фото- відео- чи текстових матеріалів. 73. Розкрийте зміст статей Кодексу етики українського журналіста та Декларації принципів поведінки журналіста Міжнародної федерації журналістів про плагіат у журналістській діяльності. 74. Розкрийте зміст статті Декларації принципів поведінки журналістів Міжнародної федерації журналістів, де йдеться про журналістський стандарт «Достовірність». 75. Означте випадки, коли Декларація принципів поведінки журналістів Міжнародної федерації журналістів радить зберігати конфіденційність інформації. 76. Наведіть орієнтовний перелік слів або словосполучень, які є прикладом конфліктно-чутливої лексики та відповідні варіанти коректних слів чи словосполучень. Безпека професійної діяльності журналіста: 1. Надайте визначення поняття «цифрова безпека» та охарактеризуйте його сутнісні риси.
--	---

	2. Проаналізуйте сучасний спектр викликів та загроз для представників ЗМІ. 3. Проаналізуйте сучасний стан безпеки журналістів в світі. 4. Охарактеризуйте проблему «регіоналізації» злочинів проти журналістів. 5. Визначте спектр онлайн атак проти жінок-журналістів. 6. Охарактеризуйте проблему насильства проти жінок-журналістів у світлі міжнародних дискусій. 7. Визначте гендерні аспекти безпеки журналістів у сучасному світі. 8. Визначте рівень безпеки журналістів в Україні. 9. Проаналізуйте проблему безкарності в контексті безпеки журналістської діяльності. 10. Визначте міжнародні інституції із захисту прав журналістів та охарактеризуйте специфіку їх діяльності. 11. Охарактеризуйте глобальні ініціативи щодо безпеки журналістів. 12. Охарактеризуйте міжнародні рекомендації щодо підвищення рівня безпеки працівників ЗМІ. 13. Проаналізуйте виклики та ризики для конвергентної редакції. 14. Проаналізуйте виміри цифрової безпеки для конвергентних редакцій. 15. Визначте інструменти ідентифікації особистісних загроз. 16. Охарактеризуйте цифровий захист джерел інформації. 17. Визначте актуальні загрози редакційним бізнес-моделям. 18. Визначте стратегії цифрової безпеки в контексті нових бізнес-та редакційних моделей ЗМІ. 19. Класифікуйте кібератаки на редакції. 20. Визначте шляхи протидії «електронному» шпигунству (ефективне кодування) та фішинговим атакам у редакціях. 21. Охарактеризуйте атаки на веб-сайти журналістів / редакцій та можливості ефективного захисту. 22. Охарактеризуйте вплив фейків на політичні процеси у сучасному світі. 23. Визначте фейки як інструмент сучасної гібридної інформаційної війни. 24. Охарактеризуйте феномен діпфейків та його вплив на сучасне медіа середовище.
--	---

	25. Охарактеризуйте законодавчі антифейкові / антидіпфейкові ініціативи. 26. Охарактеризуйте редакційні політики з нівелювання фейків. 27. Охарактеризуйте проекти категорії «Стоп-фейк» з точки зору мети та результативності. 28. Охарактеризуйте антифейковий тренд в соціальних мережах. 29. Охарактеризуйте переваги / загрози використання технологій «м'якого» штучного інтелекту у сучасній журналістиці 30. Проаналізуйте наслідки «карикатурних скандалів» для сучасних медіа. 31. Охарактеризуйте цифровий захист журналістів у зв'язку з «карикатурними скандалами». 32. Визначте цифрові атаки на журналістів при роботі з «Великими даними» (Big date). 33. Охарактеризуйте інструменти та стратегії цифрової безпеки журналістів при роботі з «Великими даними». 34. Охарактеризуйте правила безпечного зберігання інформації в «хмарах». 35. Визначте специфіку захисту інформації в «хмарах». 36. Охарактеризуйте проблеми зберігання конфіденційності при користування «хмарними технологіями». 37. Охарактеризуйте створення «електронного профілю» журналіста на підставі даних соціальної інженерії. 38. Охарактеризуйте загрози персональним даним журналіста. 39. Охарактеризуйте вірусну природу сайтів соціальних мереж. 40. Охарактеризуйте засоби контролю за особистісною інформацією в соціальних мережах. 41. Охарактеризуйте можливості захисту онлайн-активності журналіста. 42. Визначте інструменти ідентифікації особистісних загроз в соціальних мережах / специфіка загроз у Метавсесвіті. 43. Охарактеризуйте цифровий інструментарій запобіганню онлайн стеженню за журналістами. 44. Визначте інструменти шифрування даних. 45. Визначте інформаційні загрози та ризики журналістського розслідування.
--	---

	46. Проаналізуйте цифрові загрози при транскордонних журналістських розслідуваннях. 47. Охарактеризуйте способи захисту обміну даними та забезпечення захищеного листування журналістів-учасників транскордонних розслідувань. 48. Визначте міжнародні та національні онлайн ресурси для транскордонних журналістських розслідувань. 49. Охарактеризуйте цифрову безпеку учасників транскордонних журналістських розслідувань. 50. Проаналізуйте можливості використання «темного інтернету» (Dark Web) в журналістських розслідуваннях. 51. Охарактеризуйте способи забезпечення безпеки журналістів в «темному інтернеті» (Dark Web). 52. Охарактеризуйте цифрову безпеку при роботі з даними. 53. Охарактеризуйте інструменти для пошуку документів / аналізу баз даних. 54. Охарактеризуйте інструменти інтерпретації / візуалізації даних. 55. Охарактеризуйте стратегії захисту від фішингових та вішингових атак (рівні «комп'ютер / ноутбук / планшет / смартфон / айфон»). 56. Охарактеризуйте наслідки для журналістів при крадіжці акаунту. 57. Визначте стратегії та інструменти запобігання крадіжки акаунтів журналістів в соціальних мережах. 58. Охарактеризуйте техніки компрометації журналістів в соціальних мережах та способи боротьби з ними. 59. Охарактеризуйте способи протидії шантажу та погрозам журналістам в соціальних мережах. 60. Охарактеризуйте «мову ненависті» («хейт») в контексті актуальних загроз в соціальних мережах. 61. Охарактеризуйте практику боротьби з «мовою ненависті» («хетом») у соціальних мережах. 62. Охарактеризуйте можливості використання сучасних інфокомунікаційних технологій в журналістиці екстремальних ситуацій.
--	---

	63. Охарактеризуйте особливості цифрового захисту журналістів в екстремальних ситуаціях. 64. Охарактеризуйте додатки для безпеки журналістів, які працюють у небезпечних зонах. 65. Визначте електронний інструментарій для роботи журналістів-фрілансерів та фіксерів у «гарячих точках». 66. Охарактеризуйте гаджети для роботи журналістів-фрілансерів та фіксерів у «гарячих точках». 67. Охарактеризуйте додатки для безпеки журналістів, які працюють у небезпечних зонах. 68. Визначте специфіку цифрового захисту фотожурналістів під час роботи у загрозованих ситуаціях. 69. Визначте цифрові інструменти та платформи для роботи журналістів у зонах стихійних лих та під час масових заворушень. 70. Охарактеризуйте цифрову безпеку журналістів у зонах стихійних лих. 71. Охарактеризуйте цифрову безпеку фіксерів у зонах стихійних лих. 72. Охарактеризуйте цифровий захист журналістів при висвітленні масових заворушень. 73. Проаналізуйте можливості використання «Великих даних» (Big data) для боротьби з внутрішніми загрозами у журналістських колективах. 74. Визначте стратегію захисту корпоративних мереж редакцій / журналістських колективів. 75. Охарактеризуйте ризики та загрози штучного інтелекту в медіа сфері. 76. Визначте ризики та загрози використання додатку ChatGPT в медіа сфері.
Екзаменатор _____	Колосок Вадим Іванович
Завідувач кафедри _____	